

НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА“

ПРОТОКОЛ № 25

**на присъствено заседание на Управителния съвет
на Национален фонд „Култура“ – 05.12.2024 г., 10:00 ч.**

Заповед за назначаване на Управителния съвет на НФК -
Заповед № РД09-211/28.02.2024 г. на министъра на културата

Присъстваха: Илко Ганев – зам.-министър, Диана Димитрова – изп. директор НФК, проф. д-р Владимир Атанасов, д-р Ирена Тодорова, проф. д-р Сава Димитров, доц. д-р Деян Статулов, Диана Саватева, Десислава Георгиева Розита Еленова, Светослав Недев

Присъства: адвокат Ева Радева

ДНЕВЕН РЕД

за

присъствено заседание на УС на НФК на 05.12.2024 г. от 10:00 ч.

1. Изслушване на Председателя на Експертна комисия по програма „Създаване“, направление „Екранни изкуства“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителната комисия и за финансиране на проектите по програмата.
2. Изслушване на Председателя на Експертна комисия по програма „Любителско изкуство“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителната комисия и за финансиране на проектите по програмата.
3. Разни

Приложения:

- **По т. 1:**
- Протокол на Експертна комисия по програма „Създаване“, направление „Екранни изкуства“ с приложение 1 таблица (във формат pdf);
- **По т. 2.:**
- Протокол на Експертна комисия по програма „Любителско изкуство“, с приложение 5 таблици (във формат pdf);

- **По т. Разни:**
 - Писмо за отказ от финансиране от „Брас Асоциация“ по програма „Създаване“

Начало на запис.

Ил. Ганев: Колеги, откривам присъственото заседание на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ на 05.12.2024 г. Отново, това е поредно извънредно заседание.

С пълномощно №... от 05.12.2024 г. представлявам председателстващия на Управителния съвет министъра на културата.

Преди да приемем Дневния ред и да го гласуваме, да проверим имаме ли кворум. За протокола, г-жо Радева, моля Ви за съдействие - да потвърдите за протокола, дали можем да стартираме.

Е. Радева: Потвърждавам за протокола, имаме кворум.

Ил. Ганев: За протокола - отсъстват представителят на Министерство на финансите и Доц.д-р Тодор Чобанов.

Ил. Ганев: Колеги, моля да гласуваме присъствието на експертите от Фонд „Култура“ и при нас вече е , която ще ни докладва по първа точка.

Моля, ако има против или въздържали се, да кажат. -Няма Приемаме, че присъствието ви е легитимно.

Дневният ред за днес е:

1. Изслушване на Председателя на Експертна комисия по програма „Създаване“, направление „Екранни изкуства“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителната комисия и за финализиране на проектите по програмата.

2. Изслушване на Председателя на Експертна комисия по програма „Любителско изкуство“ . Обсъждане и вземане на решение за одобряване на доклада на оценителната комисия и за финансиране на проекта по програмата.

3. „Разни“

Имаме предложения към точките:

- **По т. 1:** Протокол на Експертна комисия по програма „Създаване“, направление „Екранни изкуства“ с приложение 1 таблица
- **По т. 2.:** Протокол на Експертна комисия по програма „Любителско изкуство“, с приложение 5 таблици
- **По т. 3 Разни:** Писмо за отказ от финансиране от „Брас Асоциация“ по програма „Създаване“ и други които ще разгледаме в точка „Разни“.

Има ли предложения за промяна на този Дневен ред?- Няма. Ако има въздържали се или против?- Няма Приемаме този Дневен ред.

По първа точка каним

: Накратко ще ви кажа проблемите, които срещнахме при оценка на проектите в това направление и каква обратна връзка са дали оценителите за работата си в тази комисия.

Както и в другите направления бяха отчетени проблемите, които произлизат от прекалено широкото отваряне на програмата - допустимостта на организации с различен статут и физически лица.

Тук е видно и липсата на обучение за оценителите.

В това направление финансовият ресурс бе много малък спрямо стойността на крайния продукт. Всички знаем, че филмопроизводството е много скъпо, а в направлението бяха подадени множество проекти от млади организации и творци на стойност по 15 000 лв.

Заради невъзможността да се осигурят изискуемите 20% собствен принос при кандидатстване над тази сума, в резултат на което тук оценителите, отчетоха нереалистични бюджети, но в посока на подценяване на разходите. Общото мнение беше, че не могат да се реализират, защото са нереалистично ниски за филмопроизводство разходи.

Има няколко конкретни предложения от отделни членове на комисията. Едното предложение, е да се помисли за по-ефективно структуриране на изискуемия собствен принос.

Да се помисли евентуално за някаква междинна стъпка, напр., при проекти до 50 000 лв. да се изискват 10% самоучастие и други различни варианти. Това е във връзка с това, което посочих, че има много проекти, при които се вижда се как нарочно са написани под 15 000 лв. поради невъзможност да се осигури този собствен принос.

Оценителите заявиха претенцията си да бъде увеличено заплащането на експерт оценителите и предложение да се помисли за програма за млади творци, извън програма „Дебюти“. Не знам колко е реалистично, просто споделям това мнение.

Искам да изкажа още веднъж благодарността си към експертите, с които работих в Национален фонд „Култура“, без тях нямаше да мога да премина през това море от проекти и проблеми. Това са експертите Цветелина Стойнова и Карина Канева, с които аз работех. Благодаря им.

Ил. Ганев: Благодарим на
коментари?

Колеги, имате ли въпроси или

Д. Статулов: Колеги, аз и предния път имах определени резерви. Признавам, че не съм доволен от част от експертите и тяхното отношение към работата, тъй като в голямата си част проектите са с отрязани бюджети между 30 и 50%, даже някъде до 70% без мотиви, защо и именно с толкова много. Има два-три проекта, които кандидатстват с голяма сума и е отрязан 70% от бюджета и не се знае, ако се финансират, дали ще се реализират в своята пълнота със съдържанието и с идеята, вложени в тях.

Ще гласувам „за“, за да може програмата да стартира и да могат да се сключат договорите, но бих искал за протокола да се запише, че ще гласувам „за“ с особено мнение.

Ил. Ганев: Добре, като част от този коментар ще допълня и едно предложение. Когато разглеждаме Индикативната програма и условията за в бъдеще, да направим своеобразен мониторинг на експертите и оценителите в различните области, които предлагаме, да извършим някаква вътрешна за нас атестация на свършената работа, на начина, по който са се справили в различните области. Това няма да е лесно, но може би тук обратна връзка ще ни подадат колегите от Фонд „Култура“ и по-специално председателите.

Обръщам се към _____ и към другите председатели на комисии. Ще ги поканим на една неформална среща и те да ни дадат обратна връзка по отношение на качеството на работата на различните експерти, за да знаем за в бъдеще.

Д. Статулов: Истина е, че много бързахме при избора на експерти и разбира се, колегите са с голяма експертиза, с голяма биография и творческа, и професионална. Но не всеки от тях има експертизата, да оценява други проекти. Една бъдеща учебителна програма и ревизия на определени експерти, ще ни бъде от полза. И тук искам да благодаря на _____ за прекрасно свършената работа.

: Благодаря за оценката. Искам да допълня - при този малък ресурс в това направление от 280 хил. лв., всеки, който има бегла представа за какви стойности става дума при филмопроизводство, разбира, че това е детска игра. Това, може би трябва да е политика и на финансиращата организация. Оценителните комисии се люшкат между това, дали да задоволят повече проекти с по-малки суми или на 100% да финансират по-малко проекти. Първото желание, е да се финансират изцяло няколко проекта и накрая се стига до раздробяване.

И специално за „Екранни изкуства“, тук се опитах да постигнем повече мотивация, но не успяхме. Мотивацията в заседанието беше, че те преценяват спрямо проекта. Един конкретен проект - постпродукция на сериала „Майките“ беше много добре оценен. Общото мнение бе, че всеки пет лева биха били в полза при положение, че трябва да се набират още средства. С една дума, може би трябва повече диалог за цените.

Д. Статулов: Само да допълня, че няма как Национален фонд „Култура“ да запълни дефицити, които са създадени по отношение на филмовото производство в България.

Ил. Ганев: Има ли други въпроси и коментари от колегите? -Няма. Предлагам да преминем към гласуване на резултатите.

„След по- подробно обсъждане и запознаване със становищата на експертната и техническата комисия, които са разгледали, обсъдили получените документи за участие в програмата „Създаване“, направление „Екранни изкуства“ приема изцяло и се съгласява с мотивите без възражения, препоръките към тях, аргументите на експертите, изложени в становищата на комисиите за всеки един от кандидатите, като мотиви на това заседание и след тези становища стават неразделна част от настоящия протокол от днешното заседание, на 05.12.2024 г. на Управителния съвет“.

Има ли против това решение? Въздържали се?- Няма.

Всички приемаме тези резултати.

Моля, да бъдат публикувани в рамките на няколко часа.

Продължаваме към следващата точка. „Изслушване на Председателя на Експертната комисия по програма „Любителско изкуство“. Обсъждане и вземане на решение за одобряване на доклада на оценителната комисия за финансиране на проектите по програмата.“

Здравейте, . Втора точка е посветена на Вашата програма „Любителско изкуство“. Даваме възможност на всички председатели на комисии да докладват неща, които са извън доклада, с който сме се запознали и сме получили коментари, препоръки или някой акценти, на които биха искали да обърнат внимание по отношение на работата им в процеса на оценяване.

: Уважаеми членове на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, запознати сте с доклада, който е отбелязан в протокола на Комисията. Ще ми позволите малко статистически данни, тъй като това е най-обемната програма. В нея участваха 26 оценителя и бяха проведени седем заседания по отделните направления. Общо подадени 292 проекта, 24 от тях отпаднаха още на етап техническа комисия, така че реално оценителите са разглеждали 268 проекта в пет направления - „Сценични изкуства“, „Визуални изкуства“, „Екранни изкуства“, „Музика“ и съответно „Литература“.

Комисията излиза с предложение да бъдат финансирани 37 проекта, предвид и малкото средства от близо 500 хил. лв., като 155 проекта са в категория „резерва“. В „резерва“ сме оставили проекти, които са надминали над 60 точки в рамките на оценяването. Ориентировъчно, това са 15% от разглежданите проекти, които се предлагат за финансиране, с усреднено 13 388 лв. на един проект, което не е много, но предвид малкото средства, сме се опитали максимално, от една страна, да оценим подобаващо самите проекти, от друга страна да дадем шанс повече проекти да бъдат реализирани.

Това, което не е отбелязано в протокола и в доклада, е нашето предложение за следващата сесия да бъдат прегледани много внимателно насоките, за да бъдат избегнати различен тип вътрешни неточности, за някои от които, дори сме изненадани, че са допуснати.

Другото предложение, е отново да се преразгледа идеята и залагането на любителско изкуство. Какво ще рече „любителско изкуство“? Единственото място, където има някаква форма на дешифриране това е в ЗЗРК, където се казва „любителско изкуство“, но понятието не е добре дешифрирано. В сроден закон, който е близък и дава подобно тълкувание, е Законът за народните читалища, там се говори за „любителско творчество“. Това също може би внася известни противоречия, още повече колегите в две от направленията, най-вече „Литература“ и „Екранни изкуства“ се солидаризират в мнението си, че не би следвало подобен тип направления да влизат в категория на „Любителско изкуство“. Говорим за издаване на литература, на книги, на сборници. Те любителски ли са?

предложено, примерно, 50% редукция на сумата по проекта, без допълнителна обосновка.

По повод на решението от предходното заседание, когато гласувахме начина, по който ще бъдат финансирани резервите, които се надяваме, че ще ни бъдат отпуснати с ПМС за допълнителните средства. Гласувахме решение, че всички проекти от всички програми и направления ще бъдат така сортирани в низходящ ред и спрямо броя точки, ще бъдат финансирани от горе надолу. Пропуснала съм да спомена, че програмата „Мобилност“ и програмата „Дебюти“ са с различен максимален брой точки, т.е. там точките са от 0 до 50, докато другите програми са до 100 и ще бъде приложен един коефициент за тежестта на точките по „Дебюти“ и по „Мобилност“ за да бъде изравнен с другите програми, т.е. 50 точки „Мобилност“ и с 100 точки в друга програма. Това ще бъде урегулирано с един коефициент, който колегите ще направят, за да могат всички бенефициенти да бъдат равнопоставени при прилагането.

Ил. Ганев: Добре, приемаме това като техническа работа по процеса на преразпределянето на сумите. Апелирам поетапно и в следващите заседания, да ни държите в течение за промени и измененията, които настъпват, за трудности, с които се справяте и да докладвате.

Мисля, че Управителният съвет разбира процеса по това преразпределяне на допълнителните средства, като сложен и на този етап очакваме от ваша страна, да се справите със ситуацията, доколкото е възможно.

Колеги, в предишното заседание коментирахме една тема във връзка с това, че членовете на Управителния съвет нямат достъп до съдържанието на проектите и едновременно с това парадоксалното е, че приемат без забележки, без възражения, без никакви обструкции мотивите на експертната комисия. Много често мотивите на експертната комисия, които стават обект на коментари от наша страна по отношение на съдържанието, на рязането на различните компоненти или по-скоро отхвърлянето на някои проекти, членовете на УС понякога не се съгласяват с тях. Едно от нещата, които коментирахме, е липсата на достъп на Управителния съвет до проектното съдържание. Предишният състав на УС имаше такъв достъп.

Смятам, че трябва да подложим на гласуване това решение, за да залегне в един от протоколите за достъп на Управителния съвет до системата, т.е. до проектната документация на различните направления. Имаме неформално становище от адвокат Радева, че може би това няма да е добра практика. Не сме го получили писмено, все още не сме го видели.

Предлагам ви, да гласуваме достъпа на Управителния съвет до проектите, за да се създадат профили на всички колеги, за да могат да разглеждат съдържанието. В случай, че има възражения от страна на юристите да ни представят становище, което да разгледаме на друго заседание.

Д. Димитрова: Всъщност, становището на адвокат Радева е, че членовете на Управителния съвет имат само съвещателен глас. В случая, изпълнителният директор на Национален фонд „Култура“ и министърът би следвало да имат достъп, докато членовете на УС не би следвало да имат. Тя ще каже във връзка с кой член от ЗЗРК е това, може би и от Наредбата и след това на следващо заседание на база на това решение да се дискутира.

Ил. Ганев: Това е едно закъсняло решение, ние го протакахме, вече сме в края на програмите. Да вземем това решение сега. В случай, че то се окаже незаконосъобразно, да бъде достатъчно добре мотивирано, за да стане ясно, че е необходимо ново гласуване.

Е. Радева: Г-н зам.-министър, позволете. Не считам, че е незаконосъобразно такова решение, още повече, че Управителният съвет застава с гласа си зад мотивите на експертната комисия, от една страна. От друга страна, Управителният съвет изпълнява политиките, а не прави оценка, неговото включване и достъп до проектите не означава, че Управителният съвет ще прави оценка и в този смисъл има едно безусловно отдаване на членовете на Управителния съвет към каузата и едно „про боно“ подпомагане с идеи и политики на подобряване на този процес като цяло. Още повече, че те застават зад мотивите на тези комисии.

По-важно е, да се види какво пише вече в подзаконовата нормативна уредба. Но не мисля, че фактът, че техническите и експертните комисии имат достъп, респективно правят оценка, не допуска че членовете на Управителния съвет да нямат такъв.

Ил. Ганев: Благодаря Ви, г-жо Радева. Никой от Управителния съвет не си и помислил или въобразил да оказва въздействие върху оценките на проектите. Напротив, по-скоро смятам, че достъпът до информация ще ни позволи и разшири перспективите по отношение на обсъждане на бъдещите проблеми, които трябва да изчистим за 2025 г. Така подадена информацията, която имаме за крайните становища на оценителите, не е достатъчна.

Ние следва да преразгледаме индикативната програма, условията за кандидатстване, териториалните карти и оценъчните карти, тежестта на разпределянето на различните точки, за да изчистим това разминаване, което се получава, когато високо оценен проект е орязан драстично във финансовата част заради ниската тежест на точките за бюджет и прекалено високата за съдържанието, т.е. за този дисбаланс, който се е получил.

По отношение на мотивите, които ще имаме претенции към бъдещите оценители, те също ще възникнат въз основа на един анализ, до който ще имаме достъп благодарение на съдържанието на част от проектите, така както са оформени. Да видим общо взето къде се къса веригата.

Предлагам, колеги, да гласуваме решение да ни бъде осигурен достъп. Имате ли други предложения или коментари по темата?

Д. Георгиева: Наистина е хубаво, тази обратна връзка да бъде добре обмислена и ревизирана, защото сега ние сме наясно колко не е правилен процесът, но го верифицираме накрая, само и само да могат да се усвоят средствата, да отидат в сектора.

Конкретен въпрос - отказът на тази организация да получи финансирането, което не е малко, дори и с редуциран бюджет - какво се случва с тези средства? При резервите ли отиват? И ако те не отговарят на ресурса, който е освободен и остава някакъв остатък, как процедурираме с тези средства.

Ил. Ганев: Спрямо решението, което гласувахме - разпределят се по точки по всички направления.

Д. Георгиева: В банка „резерви“ отиват и тези, които се чакат от държавата, и тези, които са отказани, по този ред ще бъдат усвоени?

Д. Димитрова: Би било много трудно да разпределим остатъците от средства по програми, по направления. Например, при отказ на бенефициента да сключи договор, ако следващият, който е в резервите има по-висока сума - не можем да сключим договор с него. Затова бе предложен този подход.

Д. Георгиева: Видях имейл, в който се коментираше евентуална среща с Министерство на финансите относно...

Ил. Ганев: Нямаме обратна връзка, продължаваме да ги търсим с молба да откликнат. Предполагам, че и на тях в края на годината им е трудно.

Добре, колеги, има ли против или въздържали се по отношение на решението членовете на Управителния съвет да имат достъп до системата? - Няма. Приемаме това решение.

Моля колегите от администрацията да създадат профил и да изпратят необходимите инструкции за достъпа.

Продължаваме на 11.12.2014 ч. от 10:00 ч. на живо за тези, които могат.

Д. Саватева: Всичко това, което дефинирахме като проблеми тази година трябва да се опитаме да го коригираме в Индикативната програма и приложението ѝ през следващата. Смятам да изчета много внимателно докладите на експертите и на председателите на комисиите, защото в тях са закодирани доста решения на проблеми, които установихме тази година.

Ил. Ганев: Въз основа на председателските доклади ще имаме някакъв обобщен доклад и от Фонда. Предполагам, че има колеги, които обобщават, синтезират тази информация?

Д. Димитрова: Ще извлечем препоръките в един общ файл, който да се ползва.

Ил. Ганев: Някакво предложение за схема, макет, в табличен вид може би, не с всички подробности, като срокове и суми, но поне общата насока.

Д. Димитрова: Информация за направените препоръките и трудностите, които са срещали различните комисии ще бъде обобщена и изпратена.

Д. Саватева: В допълнение, адмираiram достъпа до системата от страна на членовете на Управителния съвет, защото по този начин ние можем информирани да дадем гласа си „за“, „против“ или „въздържал се“. В момента е на базата на тези обобщения и заключения, това не е достатъчно като информация.

Ил. Ганев: Да закроем заседанието и спрем записа.

Край на записа – 50 мин.

РЕШЕНИЯ на УС на НФК - Протокол № 25

Решение:

1. Управителният съвет на Национален фонд Култура след запознаване и обсъждане със становищата на експертната и техническата комисия, които са подробно разгледали и обсъдили всички получени документи за участие в програма „Любителско изкуство“ се съгласява изцяло, приема за свои мотивите на комисиите без възражения, препоръките и аргументите на експертите изложени подробно в протоколите, като приема становищата на двете посочени по-горе комисии за всеки един от кандидатите за мотиви на това заседание на Управителния съвет. Тези становища стават неразделна част от настоящия протокол на днешното заседание на Управителния съвет, проведено на 05.12.2024 г.

2. Администрацията на Фонда да публикува гласуваните резултати на сайта на НФК.

Препоръки от доклада на председателя на комисията за програма „Любителско изкуство“:

- да бъдат прегледани много внимателно насоките, за да бъдат избегнати различен тип неточности в следващите сесии;
- да се преразгледа идеята и залагането на любителското изкуство. Прецизиране на термина „любителско изкуство“;
- заявените програмите да имат фокус;
- да бъде направен анализ от администрацията на Национален фонд „Култура“.

По точка трета. “Разни”.

Решение:

1. Да бъде предоставен достъп на членовете на Управителния съвет на НФ „Култура“ до системата - проектната документация на различните програми и направления.

2. Администрацията на Фонда да създаде профили на членовете на Управителния съвет на НФК и изпрати необходимите инструкции за достъп до съдържанието на проектите.

=====

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС:

Илко Ганев

/заместник-министър на културата/
/пълномощно №..... от 05.12.2024 г. на министър Н. Тодоров/.....

Диана Димитрова
/Изпълнителен директор НФК/.....

ЧЛЕНОВЕ:

проф. д-р Владимир Атанасов.....

Десислава Георгиева.....

проф. д-р Сава Димитров.....

Розита Еленова.....

Светослав Недев.....

Диана Саватева.....

доц. д-р Деян Статулов.....

д-р Ирена Тодорова.....

Протоколчик:
Буряна Ангелакиева,
организационен секретар, УС